

знаходити нові знання, зіставляти й логічно структурувати їх, формулювати істинно новий текст із врахуванням смислових характеристик з метою наукового прогресу.

Пам'ятаймо, що кожне наукове дослідження є індивідуальною формою розвитку науки, а кожен вчений завдяки своєму досвіду самовиражається через авторські стилістичні прийоми задля майбутньої формалізації власних результатів.

Перелік використаних джерел:

1. Зубченко Н.І. Добросесність видавця – складова академічної добросесності? Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. редкол.), Л. І. Кормич (голов. ред.), І. М. Милосердна (відп. ред.) [та ін.] ; НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. Одеса : Фенікс, 2019. Вип. 63. С. 262-270

УДК 334

Пастухевич Ігор

студент групи ППм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Крамар Ірина

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Ihor Pastukhevych

Student of PPM-51 group

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Iryna Kramar

Doctor of Sciences (Economics), Professor
Professor of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ ТА БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

SOME FEATURES OF DIGITALIZATION FOR THE POPULATION AND BUSINESS IN UKRAINE

В усі часи людство шукало шляхи покращення свого життя, удосконалюючи наявні товари та послуги, впроваджуючи інновації у різні сфери свого життя. Науково-технологічні революції щоразу змінювали стиль життя людей, функціонування держави та бізнесу. В останні роки особлива увага приділена саме впровадженню технологій у різні сфери життя. Зважаючи на виклики зовнішнього світу, зокрема пандемію коронавірусу та повномасштабну війну російської федерації проти України, все більше компаній усвідомлюють необхідність цифровізації своїх послуг чи виробництва й реалізації товарів, що значно розширить їхні можливості, виведе на нові ринки чи дозволить як мінімум, продовжити своє функціонування.

Останнім часом тривають дискусії про те, яким чином будуть розвиватися технології в майбутньому і як держави повинні еволюціонувати, щоб відбулася хороша інтеграція технологій та держав. Найбільш стрімкими кроками в питанні інтеграції діджитал-процесів та їх адаптації в суспільство йде саме Україна.

Після перемоги на президентських виборах 2019 року Володимира Зеленського, влада масово почала шукати можливості для швидкої реалізації проекту «Держава в смартфоні». Тоді й було створено цілком нове для України Міністерство цифрової трансформації, яке зайнялося реалізацією даного проекту, відповідно до якого до 2024 року заплановано усі

державні послуги перевести онлайн, а 95 % транспортної інфраструктури повинно бути із високошвидкісним, якісним інтернетом [1]. Реалізація проєкту розпочалася із запуску електронної ідентифікації за допомогою смартфона. Для цього було розпочато взаємодію із Естонією, яка вже на той час мала великий досвід в даній сфері. Запозичення досвіду Естонії, фінансова підтримка Швеції й професіоналізм українських кадрів дали можливість 27 вересня 2019 року презентувати сервіс «Дія», що є аббревіатурою від вислову: «Держава і Я». За два місяця після запуску – застосунок завантажили 2 025 000 користувачів.

За наступні три роки «Дія» значно еволюціонувала на сьогодні це широкомасштабний сервіс, що містить такі платформи як: портал, застосунок, освіта, бізнес, Дія City. Наразі наявно 94 проєкти цифрової трансформації [1]. Станом на травень 2022 року застосунком і порталом користується вже понад 17 млн людей; на порталі доступно 72 послуги, а у застосунку – 9 послуг та 15 цифрових документів [2].

Під час війни було впроваджено чимало корисних послуг, які значною мірою допомогли величезній кількості наших громадян, які втратили майно й змушені були залишити рідні домівки через повномасштабну війну, яка рф розпочала проти України. До таких послуг належать: «Документ, допомога армії, військові облигації, армія дронів, «Відновлення, послуги для ВПО, повернення вкладів.

Варто зазначити, що досвід України у даній галузі вплинув і на цифровізацію інших країн світу. Уже цього року в Естонії та минулого року у Польщі були представлені застосунки – аналоги Дії [3, 4], а в лютому 2023 року було повідомлено, що 5 країн світу, а саме з Європи, Азії та країн Африки, хочуть мати аналоги українського застосунку «Дія» й планують на його основі створити власний цифровий продукт для своїх громадян [5].

Окремої уваги заслуговують послуги для бізнесу, зокрема, реєстрація ФОП та ТОВ, будівельні послуги, сплата податків тощо. Усі ці послуги зменшують рівень корупції, спрощують ведення підприємницької діяльності та дозволяють громадськості перевіряти доброчесність бізнесу завдяки існуванню відкритих реєстрів з даними про підприємства.

Пандемія коронавірусу надала потужний поштовх процесу цифровізації бізнесу та вивела його на абсолютно новий рівень. Довгий період карантину став справжнім випробуванням для підприємців. Прибутки падали з неймовірною швидкістю, тому доводилося шукати нові способи взаємодії із споживачами. Одним із найбільш масштабних та відомих прикладів є послуги доставки товарів безпосередньо до покупця. На ринку утвердилися такі компанії з доставки їжі, як Rocket, Bolt Food, Glovo. Саме Glovo є найбільш популярною, так як зарекомендувала себе не лише доставкою їжі, а й інших важливих товарів, таких як товари із супермаркету, аптеки та навіть квіти. Покупець може обрати товари зі списку або ж описати, що йому потрібно, і кур'єр виконає замовлення.

Ще одним прикладом є «Сільпо» – торговельна мережа, яка перенесла увесь свій сервіс у цифровий застосунок. У ньому можна відстежувати список покупок, ціни на товари, шукати знижки та акції, наявні карта для накопичення бонусів, карта з місцезнаходженням магазинів, сервіс доставки, скарбничка на благодійність та свій персональний банк.

Не зволікає з інноваціями й компанія «Нова Пошта», що презентувала можливість надсилати речі, які доставляють у так звані «поштомати». Людина підходить до нього, активує дозвіл, після чого комірка з речима для даного споживача відчиняється і їх можна звідти забирати. Цей метод дозволив продовжити дію поштових послуг, оберігаючи людей від масових зібрань, що сприяло зниженню відсотку зараження ковідом й зменшенню завантаженості поштових відділень.

На державному рівні було створено національний проєкт Дія.Бізнес. Це масштабний проєкт із розвитку підприємництва та експорту, який був ініційований Міністерством цифрової трансформації України у лютому 2020 року. З травня 2021 року проєкт реалізується Міністерством цифрової трансформації України спільно з Офісом з розвитку підприємництва та експорту – державною установою, яка відповідає за розвиток та підтримку українського підприємництва на внутрішньому та зовнішніх ринках. Завдяки цьому проєкту було створено центри підтримки підприємців, онлайн платформу, яка

об'єднує всю актуальну та необхідну інформацію для розвитку та підтримки експортерів: аналіз ринків світу, огляди індустрій, торговельні місії та міжнародні виставки, інструменти для пошуку партнерів тощо, онлайн виставки та події для підприємців, довідник, самотестування та національну онлайн школу для підприємців [6].

Таким чином, попри незначний час впровадження цифрових продуктів для населення та бізнесу, Україна є однією з передових країн в даній галузі. Висока кваліфікація кадрів сприяє лідерським позиціям, які займає Україна, що позитивним чином впливає на конкурентоспроможність країни на світовому ринку, зацікавленість інвесторів та поглиблення співпраці з іншими країнами світу у різних галузях.

Перелік використаної літератури:

1. Офіційний сайт Дія. URL: <https://diia.gov.ua>
2. Diia Summit 2.0: які революційні послуги тепер доступні українцям у Дії. URL: <https://diia.gov.ua/news/diia-summit-20-yaki-revolucijni-poslugi-teper-dostupni-ukrayincyam-u-diyi>
3. Естонія представила аналог «Дії», створений з допомогою Мінцифри України. США хочуть поширити досвід. URL: <https://babel.ua/news/89521-estoniya-predstavila-analog-diji-stvoreniy-za-dopomogoyu-mincifri-ukrajini-ssha-hochut-poshiriti-cey-dosvid>
4. Diia.pl (Дія PL) – польський аналог українського додатку Дія. URL: <https://www.dniprotoday.com/article-311/Svit-Diiapl-Dia-pl-polskij-analog-ukrainskogo-dodatku-Dia>
5. Мінцифри: Уже п'ять країн хочуть використати «Дію» для створення власних застосунків. URL: <https://babel.ua/news/90181-mincifra-uzhe-p-yat-krajn-hochut-vikoristati-diyu-dlya-stvorennya-vlasnih-dodatkov>
6. Дія. Бізнес. URL: <https://business.diia.gov.ua/>

УДК 378.147:336.14

Письменний Віталій

доктор економічних наук, доцент
професор кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Vitalii Pysmennyi

Doctor of Sciences (Economics), Docent
Professor of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ВИКОРИСТАННЯ ГЕЙМІФІКАЦІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

USE OF GAMIFICATION DURING STUDYING THE DISCIPLINE «BUDGET SYSTEM»

Сучасна університетська освіта постійно розвивається і вдосконалюється в напрямку новаторських педагогічних методів, які спрямовані на підвищення ефективності навчання й активізацію студентів у навчальному процесі. Одним з таких методів є гейміфікація, яка полягає у використанні ігрових елементів і механік у навчальному процесі з метою створення практико орієнтованого досвіду для студентів. Вона дозволяє ефективно перетворити вивчення навчального матеріалу у цікавий і привабливий процес, в якому студенти мають можливість взяти активну участь. Гейміфікація є важливим інструментом для університетів, які прагнуть підвищити мотивацію студентів і покращити результати їхнього навчання.

За останні роки гейміфікація набула значної популярності та знайшла своє відображення в широкому спектрі навчальних дисциплін. Вона часто використовується при вивченні програмування й інших технічних дисциплін, в навчанні проєктного менеджменту, маркетингу, лідерства і стратегічного планування, для дослідження поведінки та мотивації людей у дисциплінах психологічного спрямування, при вивченні мов, літератури, історії та інших гуманітарних дисциплін, з метою стимулювання творчості й розвитку мистецьких